

Příloha: Volby na Ukrajině

Přinášíme vám zvláštní přílohu k volbám na Ukrajině. Jedná se o přehled článků z uplynulého týdne, doplněné o krátké video. Vyberte si článek kliknutím na níže uvedené odkazy.

..

Volby na Ukrajině splňují mezinárodní standardy

Voleb do ukrajinského parlamentu se o víkendu zúčastnilo okolo 63% voličů a celkem proběhly podle mezinárodních standardů, tak zní závěr členů delegace pozorovatelů Evropského parlamentu. První výsledky naznačují, že rozložení sil je velice rovnoměrné, ani jedna politická strana ne získala dominantní postavení. Europoslanci vyzvali k povolební spolupráci všech politických skupin.

Podle prvních nezávislých odhadů, zveřejněných v ukrajinských médiích, vypadá výsledek voleb takto: Strana regionů premiéra Viktora Janukovyče 35%, Blok Julie Tymošenkové 31%, Strana Naše Ukrajina prezidenta Viktora Juščenka 14% a Komunistická strana 5%.

Jak dál na Ukrajině?

Vzhledem k tomu, že většina pozorovatelů označila volby jako celkově v souladu s mezinárodními standardy, je dán základ pro vytvoření nové a stabilní vlády. Předseda delegace Evropského parlamentu pro Ukrajinu Adrian Severin ovšem varuje: "Výsledky ukazují, že společnost je dramatickým způsobem rozdělena. Proto je velice důležité, aby vítězná většina spolupracovala s opozicí. Tím lze předejít dalším krizím."

Vyzval strany, aby po volbách zaujaly konstruktivní přístup, uznaly volební výsledky a dohodly se na celonárodním politickém programu.

Europoslanci sledovali volby na různých místech

Čtrnáct europoslanců jeli sledovat volby do různých regionů a navštívili řadu různých volebních místností a zhodnotili tamní podmínky. Adrian Severin navštívil dům odborářů, kde volil Viktor Juščenko, kyjevskou hudební akademii a také jedno vězení. Ukrajinský ombudsman, resp. ombudsmanka, Nina Karpačová vysvětlila Severinovi, jakým způsobem mohou vězni na Ukrajině volit.

Severin shrnul své dojmy takto: "Atmosféra byla uvolněná a nebyla nijak dramatická ... různí pozorovatelé a volební štáby dobře spolupracovali."

Menší a větší problémy

Bez problému se však ani tyto volby neobešly. Litevská poslankyně Laima Andrikiénė (EPP-ED) narazila na předsedu volební komise, který nevěděl, že jeho hlasovací místnost je již otevřena. Německý poslanec českého původu Milan Horáček (za Stranu zelených) se pozastavil nad jazykovými problémy na Krymu, kde řada rusky hovořících voličů měla k dispozici informace jen v ukrajinštině. Polská liberálka Grażyna Staniszevska navštívila město Doněck a pozorovala nepovolenou jednostrannou volební agitaci před hlasovacími místnostmi.

Několik nevládních organizací upozornilo na skutečnost, že seznam voličů není vždy plně věrohodný, protože na něm někteří voliči chybí. V několika městech byli uvedeni na seznamech již zemřelí voliči.

Juščenko očekával těsný výsledek

Před volbami přijal představitele mezinárodních pozorovatelů prezident Juščenko. Řekl, že očekává těsný výsledek a zdůraznil, že po volbách bude důležité, aby různé politické skupiny spolupracovaly. Vyjádřil radost nad tím, že předvolební atmosféra byla převážně konstruktivní.

Konečné výsledky voleb budou k dispozici 15. října.

Videozáznam z Ukrajiny

Klikněte na odkaz.

Rozhovor s vedoucím parlamentní delegace pro Ukrajinu Adrianem Severinem

Rumunský sociální demokrat Adrian Severin navštívil s čtrnáctičlennou delegací europoslanců-pozorovatelů od 27. září do 1. října Ukrajinu. Severin, který předsedá stále delegaci Evropského parlamentu pro vztahy s Ukrajinou, nám poskytl před odjezdem rozhovor o ukrajinských volbách a vztazích mezi Ukrajinou a Evropskou unií.

Pane Severine, co je hlavním úkolem pozorovatelské mise europoslanců na Ukrajině?

Vzhledem k tomu, že politické spory na Ukrajině jsou vyhrcoené, zvolené řešení bylo vyhlášení předčasných voleb. Jsem přesvědčen, že předčasné volby samy o sobě nemohou vyřešit hlavní politické problémy země. Nebudou-li tyto volby svobodné a nevzejde-li z nich parlament, který bude odrážet společnost se všemi politickými a společenskými proudy, pak by to komplikovalo již nyní složitou situaci.

Doufáme proto, že přítomnost mezinárodních nestranných a nezájatých pozorovatelů zajistí spravedlnost a svobodu těchto voleb. Ukrajina zažila před několika lety velice problematické volby, jejichž výsledky byly zrušeny. Doufáme, že se tato situace nebude opakovat.

Jak důležité jsou tyto volby pro Ukrajinu?

Tyto volby by mohly připravit cestu pro silnou vládu podporovanou právoplatně zvoleným parlamentem a tím pádem i pro domácí reformy v sociální a hospodářské oblasti. Nové politické uspořádání by mohlo zemi pomoci prosadit potřebné ústavní reformy a tím pádem vytvořit odpovídající systém vzájemné kontroly ústavních orgánů.

Ukrajina je nejbližším strategickým sousedem Evropské unie a proto nám nemůže být lhostejné, jak v této zemi probíhá politický život. V roce 2004 se tam uskutečnilo něco, čemu mnoho lidí říká "Oranžová revoluce". To je sice pěkný výraz, ale skutečné revoluce se dějí jen málokdy. My bychom si přáli více evoluce, než revoluce.

Kterým otázkám bude pozorovatelská mise především věnovat pozornost?

Jedna věc je například seznam oprávněných voličů. Nejsou-li tyto seznamy přesné, pak to může vést k podvodům, protože stejní lidé pak mohou hlasovat vícekrát na různých místech. To znamená, že lidé, kteří mohou hlasovat z domova, by měli mít tuto možnost jen za předpokladu, že k tomu mají dobrý důvod. To se týká rovněž lidí, kteří nehlasují ve svém obvodu, ale jsou například na cestách a požadují proto povolení k odevzdání hlasu daleko od svého domova.

Další věc, kterou je nutné sledovat, je že hlasovací lístky mohou být znehodnoceny, například označením hlasovacího lístku druhým razítkem. To lze udělat ve zmatku, který nastane když jsou otvírány hlasovací urny a hlasovací lístky se třídí. Musíme si být jisti, že sčítání hlasů proběhne v pořádku.

Pak se jedná také o citlivé momenty, když výsledky hlasování jsou posílány z volební místnosti do ústřední volební kanceláře. V průběhu se může stát, že hlasovací lístky zmizí anebo že se přepíšou výsledky. Navíc je možné, že kromě neutrálních pozorovatelů budou přítomni poněkud méně objektivní pozorovatelé. Musíme zajistit, aby nerušili a neovlivňovali voliče, anebo na ně nevytvářeli nátlak.

Co nejvíce ovlivní vztahy Ukrajiny a Evropské unie v budoucnosti?

Začal bych jedním objektivním faktorem: strategická pozice Ukrajiny a její nerostné suroviny jsou velice důležité. Ty přímo nabízejí, aby existovala silná vazba mezi Ukrajinou a Evropskou unií. Často je slyšet přání

Ukrajinců se jednoho dne stát plným členem EU. To musíme brát velice vážně a podívat se na to, co je nutné pro tento cíl udělat, aby se dal uskutečnit co nejpřínosněji pro obě strany. To závisí na tom, zda žádoucí integrace Ukrajiny do Evropské unie bude podpořena modernizací země, rozvojem demokracie a tržního hospodářství, jak na politické, tak i na společenské úrovni. Jsem optimista, ale také si myslím, že cesta bude dlouhá a neměli bychom proto propadat plané naději.

Děkujeme Vám za rozhovor.

Depeše z Ukrajiny č.1

Od naší zpravodajky:

Čtrnáct europoslanců sledovalo společně s dalšími třemi tisíci pozorovateli ukrajinské volby v Kyjevě, v Oděse, na Krymu a v Doněcku. Zeptala jsem se lidí před hlasovací místností na jejich dojmy a názory.

Kateryna (návrhářka, 23 let): "Názor lidí na politiky se změnil. Volby ukážou, koho lidé skutečně podporují. Doufáme, že skončí politické boje. Mladí lidé chtějí mít jasný výhled do budoucnosti."

Natalja (51 let): "Už jsme volbami unavení, lidé chtějí lépe žít. Chceme, aby se politici nedostávali k moci kvůli jejich osobním ambicím, ale aby přispěli k lepší budoucnosti národa."

Depeše z Ukrajiny č.2

Od naší zpravodajky:

Zajímavost: V roce 1710 sepsal ukrajinský hejtman Filip Orlyk dokument nazvaný "Ústava práv a svobod kozáků ze Záporoží", který je považován za první ukrajinskou ústavu. Nevstoupila sice nikdy v platnost, ale patří mezi první moderní evropské ústavní dokumenty. Republikánské ústavy, jako ústava USA (1789) anebo polská ústava (1791), vznikly teprve později.

Postřeh z cesty: Michael Gahler (EPP-ED), německý člen poslanecké delegace, která sledovala volby na Ukrajině řekl: "Cítil jsem jasnou touhu Ukrajinců po věrohodné politice a ambiciózních reformách."

Depeše z Ukrajiny č.3

Od naší zpravodajky:

Zajímavost: Ukrajina je po Rusku největší zemí v Evropě (Česká republika by se do ní vešla skoro osmkrát, je skoro dvakrát větší než Polsko). Sousedí se sedmi zeměmi, čtyři z nich jsou členské země Evropské unie (Polsko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko).

Postřeh z cesty: Thijs Berman, nizozemský sociální demokrat a člen skupiny volebních pozorovatelů řekl: "Potřebujeme Ukrajinu jako partnera v našich vztazích s Ruskem, jako stabilizační prvek v oblasti Černého moře, jako most k ostatním republikám bývalého Sovětského svazu. Ukrajina je zásadní pro stabilitu našeho celého kontinentu."

Depeše z Ukrajiny č.4

Od naší zpravodajky:

Zajímavost: Na Ukrajině je více žen než mužů. Na sto žen jich připadne jen osmdesát šest. Ženy mají také v průměru žijí déle: podle údajů Světové zdravotní organizace WHO se dožívají 73 let. Muži vydechnou naposledy v průměru v šedesáti třech letech. V Evropské unii žijí muži průměrně o deset let déle.

Postřehy z cesty:

Ostap (30): Z pohledu politiků by na prvním místě měli stát občané.

Nikolaj (56): Chceme žít civilizovaně a v míru - tak jako v Evropě.